เที่ยวชุมชน ยลวิถีผ้าไทย

ผ้าไทยพวน จังหวัดอุดรธานี

เที่ยวชุมชน ยลวิถีผ้าไทย

มัดหมี่ไทยพวน
แต่งแต้มวิถีด้วยสีย้อมคราม
ย้อนมิติเวลาไปกับโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์

เที่ยวชุมชน ยลวิถีผ้าไทย

จังหวัดอุดรธานี

เส้นทางนี้จะพาไปสัมผัสวิถีชาวไทยพวนที่บ้านเชียง อำเภอหนองหาน เรียนรู้เกี่ยวกับการมีชีวิตผูกพันกับผ้ามัดหมี่ย้อมคราม อีกทั้งบ้านเชียงยังเป็นแหล่งโบราณคดีที่มีหลักฐานอารยธรรมของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก นั่งรถรางชมบรรยากาศรอบๆ หมู่บ้าน ร่วมกิจกรรมปั้นหม้อเขียนลาย จากนั้นเดินทางไปยังอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท อำเภอบ้านผือ ชมความมหัศจรรย์ของสถาปัตยกรรมธรรมชาติ ผสานกับความเชื่อ แรงศรัทธาในพระพุทธศาสนา ปิดท้ายด้วยตลาดผ้าบ้านนาข่า อำเภอเมืองอุดรธานี แหล่งรวมผ้าหมี่ขิดย้อมครามที่งดงามและใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

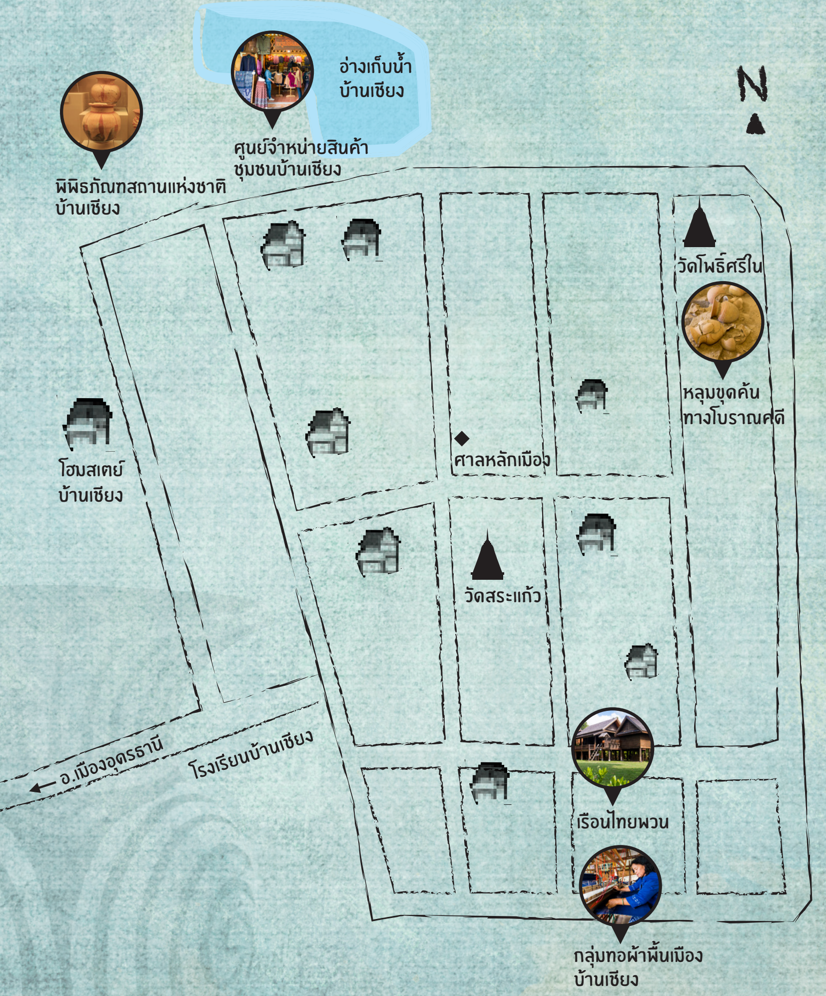

ย้อนเวลาหาอดีต
เมืองแห่งมรดกโลกบ้านเชียง

เริ่มต้นวันสบายๆ กับการนั่งรถรางชมบรรยากาศรอบๆ บ้านเชียง ทำความคุ้นเคยกับชาวบ้านไทยพวนที่แสนใจดี มีรอยยิ้มอันอารีให้กับทุกๆ คน โดยจุดหมายแรก เริ่มจากศึกษาเรื่องราวประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง แหล่งรวบรวมโบราณวัตถุ มีห้องจัดแสดงนิทรรศการราวกับได้ย้อนเวลาไปยังสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ต่อจากนั้นไปยังหลุมขุดค้นทางโบราณคดีที่วัดโพธิ์ศรีใน ชมบ้านไทยพวน เรียนรู้การทอผ้าย้อมคราม ปิดท้ายด้วยกิจกรรมปั้นหม้อ เขียนลายบนผืนผ้า และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามที่ลานวัฒนธรรมบ้านเชียง

แผนที่ชุมชนบ้านเชียง

บันทึกการเดินทางของชาวไทยพวน

ชาวพวนแต่เดิมอาศัยอยู่ที่แคว้นเชียงขวาง ประเทศลาว คำว่า "พวน" มาจากแม่น้ำพวน แม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านเชียงขวาง ชาวพวนบางส่วนอพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีตอนปลาย และได้กระจายอยู่ตามที่ต่างๆ รวมถึงจังหวัดอุดรธานี จึงเรียกว่าชาว "ไทยพวน" ส่วนชาวไทยพวนบ้านเชียงได้มาตั้งถิ่นฐานเมื่อ ๒๓๐ ปีก่อน ด้วยเห็นว่าที่นี่มีดงแพง หรือต้นตาวขึ้นอยู่หนาแน่น ซึ่งเป็นพืชที่มีคุณประโยชน์มากมาย อีกทั้งยังบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ จึงเกิดการปักหลัก ณ ดินแดนแห่งนี้เป็นถิ่นอาศัยและทำกิน ชาวไทยพวนมีอุปนิสัยรักสงบ มีความละเอียดอ่อนและสุนทรีย์ในชีวิต เห็นได้จากการคิดประดิษฐ์ท่วงท่าการรำ การเล่นดนตรี และการออกแบบลวดลายผืนผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์อย่างมัดหมี่ย้อมครามที่งดงาม

เครื่องปั้นดินเผาบอกยุคสมัย ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง

เมื่อมาเยือนบ้านเชียง ควรไปทำความรู้จักประวัติความเป็นมาที่พิพิธภัณฑ์ซึ่งจัดแสดงเป็น ๒ ส่วน คือ อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง และหลุมขุดค้นทางโบราณคดีวัดโพธิ์ศรีใน โดยตัวอาคารพิพิธภัณฑ์จัดแสดงหลักฐานต่างๆ ที่ได้จากการสำรวจขุดค้นภายในบ้านเชียง และแหล่งโบราณคดีใกล้เคียง อันประกอบด้วยกลุ่มภาชนะดินเผา เครื่องมือ เครื่องใช้ ฯลฯ โดยแบ่งการจัดแสดงออกเป็นหัวข้อใหญ่ๆ คือการจัดแสดงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการจัดแสดงสมัยก่อนประวัติศาสตร์วัฒนธรรมบ้านเชียง

ส่วนหลุมขุดค้นทางโบราณคดีวัดโพธิ์ศรีใน เป็นแหล่งโบราณคดีกลางแจ้ง (Site Museum) แห่งแรกของประเทศไทยที่มีความสำคัญในการบอกเล่าเรื่องราวยุคก่อนประวัติศาสตร์ ทั้งโครงกระดูกมนุษย์ ภาชนะดินเผาเขียนลาย โบราณวัตถุที่ทำ

ด้วยหินและเหล็ก ล้วนแต่อายุไม่ต่ำกว่าห้าพันปี บ่งชี้ว่ามนุษย์ในยุคนั้นมีศิลปะในการดำรงชีวิตมาช้านาน เห็นได้จากลวดลายบนภาชนะที่เกิดจากจินตนาการนำสิ่งรอบตัวมาเขียนลาย เช่น ลายเชือกทาบ ลายซี่หวี ลายก้นหอย ลายขอ ลายเรขาคณิต และลายสัตว์ เป็นต้น

ด้วยร่องรอยของมนุษย์ที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่มีพัฒนาการในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะภูมิปัญญา และได้ชื่อว่าเป็นถิ่นฐานยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่ค้นพบในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีหลักฐานของแหล่งโบราณคดี การเกษตรกรรม แหล่งผลิตและการใช้โลหะตั้งแต่หลายพันปีมาแล้ว ด้วยเหตุนี้เององค์การยูเนสโกจึงได้ขึ้นทะเบียนให้บ้านเชียงเป็นแห่งหนึ่งในมรดกโลกทางวัฒนธรรม

◎ ยุคสมัยเครื่องปั้นดินเผา ◎

สมัยต้น : อายุ ๕,๖๐๐ - ๓,๐๐๐ ปี
ส่วนใหญ่ภาชนะจะตกแต่งด้วยเส้นขีดลายขดคดโค้ง และมีลายกดหรือเส้นสั้นๆ เพื่อถมพื้นที่ให้เต็ม

สมัยกลาง : อายุ ๓,๐๐๐ - ๒,๓๐๐ ปี
ภาชนะผิวนอกสีขาว ทำส่วนไหล่ให้เป็นสันหักมุม ทั้งแบบก้นกลมและก้นแหลม ตอนปลายของสมัยกลางเริ่มมีเหล็กปรากฏขึ้น

สมัยปลาย : อายุ ๒,๓๐๐ - ๑,๘๐๐ ปี
ภาชนะเขียนลายสีแดงบนพื้นที่นวล หลังจากนั้นจึงมีภาชนะเขียนลายสีแดงบนพื้นสีแดงแล้วขัดมันเพิ่มเข้ามา

เรือนไทยพวน บอกเล่าวิถีชีวิต

แวะชมเรือนไทยพวนโบราณของคุณพจน์ มนตรีพิทักษ์ ซึ่งได้ยกที่ดินส่วนตัวแก่กรมศิลปากรเพื่อใช้เป็นแหล่งขุดค้นและศึกษาวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวไทยพวน อีกทั้งยังเป็นอนุสรณ์สถานในการเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการมาทอดพระเนตรหลุมขุดค้นมนตรีพิทักษ์

ลักษณะของเรือนไทยพวนคือ ตัวบ้านยกพื้นสูงเพื่อเลี้ยงวัวควายใต้ถุนบ้าน บนบ้านมี ๑ ห้องครัว และ ๑ ห้องนอน แยกกันอยู่คนละฝั่งแต่บนชานเรือนเดียวกัน ภายในห้องนอนใช้ตู้หรือผ้ากั้นเป็นห้องเล็กๆ ตามจำนวนลูก หากมีฐานะดี จะใช้สิ่งที่แข็งแรงกว่าอย่างฝาไม้ในการกั้นห้อง ติดกับตัวบ้านมีชาน หรือชาน สองแบบ คือ ชานน้ำ กับชานฝน ชานน้ำคือมีหลังคากันน้ำ ส่วนชานฝนมีลักษณะเปิดโล่ง เมื่อเดินขึ้นบันไดมาบนเรือน จะเห็นหม้อดินเผาเก็บน้ำสะอาดตั้งไว้เพื่อดื่มคลายร้อนและ

มีระเบียงสำหรับนั่งเล่นพักผ่อน แสดงให้เห็นถึงระบบครอบครัวที่พ่อแม่ลูกมีความอบอุ่นใกล้ชิด และเป็นภูมิปัญญาโบราณที่ออกแบบสถาปัตยกรรมให้บ้านถ่ายเทอากาศได้ดี ทำให้ผู้อยู่อาศัยรู้สึกสบายแม้ในวันอากาศร้อน

ชาวไทยพวนไม่ได้มามือเปล่า

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นสิ่งที่ชาวไทยพวนรักษาและสืบทอดมาจนรุ่นลูกหลาน ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด การแต่งกาย หรือศิลปะการฟ้อนรำ ปราชญ์ชุมชนพัฒนาท่ารำดั้งเดิมของชาวเชียงขวางให้สอดคล้องกับเรื่องราวปัจจุบันเพื่อบอกเล่าวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยพวนบ้านเชียง ผู้ที่ฟ้อนรำมีทั้งเด็กและกลุ่มแม่บ้านอาสาสมัคร สวมชุดไทยพวนแบบดั้งเดิมคือ เสื้อคอกลม ปกจีน แขนกระบอก นุ่งผ้าซิ่นที่ตัดเย็บจากผ้ามัดหมี่ย้อมคราม ท่วงท่าการรำประสานสอดคล้องกันกับดนตรีพื้นถิ่น เสียงแว่วของโหวด แคน พิณ กลองกันตรึม และเครื่องดนตรีอีกหลายชนิด พาให้ทั้งผู้ชมและคนรำม่วนซื่นไปตามๆ กัน

นักท่องเที่ยวที่อยากชมการแสดงฟ้อนรำนี้ สามารถติดต่อล่วงหน้าได้ที่ คุณชุมพร สุทธิบุญ โทร. ๐๘ ๑๔๘๕ ๑๘๖๔

วิถีผ้า วิถีไทยพวนกับการย้อมคราม

จากภูมิปัญญาบรรพบุรุษที่ค้นพบพืชไม้พุ่มขนาดเล็กให้สีน้ำเงินคราม แกมเขียวบนผืนผ้า มีคุณประโยชน์ในการดูดซับความร้อนจากร่างกาย ยามออกไปทำไร่ทำนา หากสวมผ้าย้อมครามจะทำให้รู้สึกเย็นสบาย ที่โดดเด่น คือ ลวดลายมัดหมี่ เกิดจากการนำเส้นด้ายมามัดเป็นลวดลายโบราณ ผ่านจินตนาการ วิถีชีวิต และเรื่องราวที่สะท้อนความเป็นไทยพวน...

ชาวไทยพวนใช้ผ้าฝ้ายย้อมครามมาแต่ดั้งเดิม ผู้หญิงสวมแฮงตู้ หรือผ้าถุงโจมอก โดยหญิงสาวที่ยังไม่แต่งงานจะสวมซิ่นตีนจกสีแดงย้อมจากครั่ง หญิงที่แต่งงานแล้วจะสวมแฮงตู้สีก่อม (สีกรมท่า) หรือสีคราม ผู้ชายใส่โซ่ง คล้ายกางเกงผ้าแพร ย้อมด้วยคราม สวมเสื้อผ้าฝ้ายสีขาวคอกลมผ่าหน้า มีผ้าขาวม้าคาดเอว หรือพาดบ่า

การปลูกต้นครามที่เคยปลูกอยู่หัวไร่ปลายนาในทุกบ้านแปรเปลี่ยนไปตามเวลา บ้านที่ยังคงปลูกต้นครามจะมีแต่บ้านที่ทำอาชีพย้อมครามเท่านั้น ต่อมามีการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองเทศบาลบ้านเชียง ศูนย์เรียนรู้สิ่งทอและหัตถกรรมไทย เกิดจากการรวมตัวของผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการทอมัดหมี่และย้อมคราม เพื่อสร้างอาชีพและสืบสานศิลปะการแต่งกายตามวิถีไทยพวนให้ยังคงอยู่ต่อไป

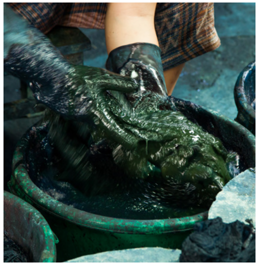

ขั้นตอนการมัดหมี่และย้อมคราม

เส้นฝ้ายดิบถูกนำไปฟอกด้วยความร้อนเพื่อให้ยางจากฝ้ายหลุดออก ทำให้ย้อมสีติดง่าย ต่อจากนั้นนำไปขึงและใช้วัสดุกันน้ำอย่างเชือกฟางมัดเป็นลวดลาย เรียกวิธีการนี้ว่า มัดหมี่ ลวดลายของผ้ามัดหมี่เกิดจากจินตนาการของผู้มัดลาย ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตประจำวัน เมื่อมัดลายเสร็จแล้วนำไปย้อมคราม

การย้อมครามนั้น ความเข้มของสีฝ้ายขึ้นอยู่กับการย้อมซ้ำ ในการย้อมแต่ละครั้ง สีครามจะเข้มขึ้นตามลำดับ ย้อมหนึ่งครั้งใช้เวลาหนึ่งวัน ดังนั้นกว่าจะได้ครามสีเข้ม ต้องย้อมถึงห้าครั้ง แปลว่าต้องใช้เวลาถึงห้าวัน ชาวไทยพวนเชื่อว่าครามมีชีวิตจิตใจ ดังนั้นผู้ทำหม้อครามต้องมีความชำนาญในการเลี้ยงครามไม่ให้ตาย คำว่า ครามตาย คือ ย้อมแล้วสีไม่ติด ในทางวิทยาศาสตร์หมายถึงค่าความเป็นกรดและด่างในหม้อครามไม่เหมาะสมนั่นเอง

ผ้าทอมัดหมี่

หลังจากย้อมครามเสร็จ นำเส้นด้ายที่ถูกย้อมแล้วมาผึ่งให้แห้ง เพื่อเตรียมเข้ากระบวนการทอ ซึ่งลวดลายจะปรากฏชัดเจนเมื่อทอเสร็จเป็นผืนผ้าสวยงาม ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านเชียง ได้แก่ ลายไห หรือลายหม้อบ้านเชียง อีกทั้งยังมีการนำลายโบราณมาผสมผสานกับลวดลายปัจจุบันด้วยเช่นกัน

ลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์ของบ้านเชียง

ลายก้นหอยบ้านเชียง

ลายหมากกระจับ

ลายขอใหญ่

ลายหม้อบ้านเชียง

ลายคมห้า

ลายสัตว์ เช่น ไก่ นกยูง

จากมัดหมี่ผ้าผืนกลายเป็นเสื้อผ้าพร้อมใส่

ที่บ้านเชียงนอกจากการย้อมครามและทอผ้ามัดหมี่แล้ว ยังมีการออกแบบและตัดเย็บผืนผ้าเป็นเสื้อผ้าพร้อมสวมใส่ โดยมีการจัดตั้งกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปเทศบาลตำบลบ้านเชียง เพื่อจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในชุมชนและส่งออกไปตามที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เรียกได้ว่าบ้านเชียงเป็นทั้งแหล่งต้นน้ำและปลายน้ำ ครบทุกกระบวนการ ตั้งแต่ปลูกคราม ย้อมคราม มัดหมี่ ทอผ้าจนกระทั่งตัดเย็บ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามได้ตามร้านรวงต่างๆ ที่อยู่ภายในชุมชน รวมไปถึงบริเวณลานวัฒนธรรม ซึ่งเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังเป็นลานจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมของชาวบ้านเชียงในวาระสำคัญอีกด้วย

ชมการปั้นหม้อและเขียนลาย

หม้อบ้านเชียงกลายเป็นสัญลักษณ์ที่ชาวบ้านเชียงภาคภูมิใจ นอกจากจะมีการประยุกต์นำลวดลายของหม้อเขียนสีไปสร้างสรรค์เป็นลวดลายบนผ้ามัดหมี่แล้ว ยังมีการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวชมการปั้นหม้อและเขียนลายลงบนหม้อใบจิ๋ว เช่น ลายเชือกทาบ ลายซี่หวี ลายก้นหอย ลายก้านขด ลายเรขาคณิต ลายตะขอ และลายรูปสัตว์ต่างๆ เป็นต้น

เขียนลายด้วยครามบนผลิตภัณฑ์ผ้า

นอกจากกิจกรรมเขียนลายบนหม้อแล้ว ยังมีกิจกรรมเขียนลายบนผืนผ้า โดยชาวชุมชนได้รวมกลุ่มกันพัฒนาและทดลองนำสีย้อมครามมาวาดลวดลายลงบนผืนผ้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กระเป๋าผ้า ผ้าพันคอ ผ้าเช็ดหน้า เพื่อให้ผู้มาเยือนได้ฝากความคิดสร้างสรรค์และได้สัมผัสสีครามธรรมชาติ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่น่าประทับใจ

ทะเลบัวแดง

หากมาเยือนจังหวัดอุดรธานีในช่วงปลายเดือนธันวาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อย่าลืมแวะทะเลบัวแดง แหล่งน้ำจืดธรรมชาติที่มีความสวยงามของบัวแดงและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ขนาดพื้นที่ ๒๒,๕๐๐ ไร่ อยู่ในเขตอำเภอกุมภวาปี อำเภอประจักษ์ศิลปาคม และอำเภอกู่แก้ว ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการล่องเรือชมบัวแดงคือ ๐๖.๐๐-๐๙.๐๐ น. เพราะเป็นเวลาที่บัวบานเต็มที่และสวยงามที่สุด

ศึกษาพุทธศิลป์บนหินธรรมชาติที่อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

เริ่มต้นวันที่สอง ณ อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาภูพาน ในเขตบ้านติ้ว ตำบลเมืองพาน อำเภอบ้านผือ บนพื้นที่กว่าสามพันไร่ บนภูเขาหินทรายที่ผ่านกระบวนการทางธรรมชาติกัดกร่อน จนเกิดเป็นสถาปัตยกรรมธรรมชาติของก้อนหินขนาดแตกต่างเรียงกันดูสวยงามแปลกตา ใครเลยจะรู้ว่ามีแรงศรัทธาในพระพุทธศาสนาจากคนยุคโบราณซ่อนอยู่ เมื่อเวลาผ่าน พลังศรัทธาอันยิ่งใหญ่นี้ถูกค้นพบโดยนักโบราณคดี ปรากฏเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญทางวัฒนธรรมสมัยทวารวดีในพุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๖ เช่น มีการดัดแปลงโขดหินให้เป็นศาสนสถาน มีใบเสมาหินขนาดใหญ่ปักล้อมรอบ

ต่อมามีอิทธิพลของศิลปกรรมแบบเขมรเข้ามาในพุทธศตวรรษที่ ๑๘ เห็นได้จากการสกัดหินเพื่อดัดแปลงพระพุทธรูปบริเวณถ้ำพระให้เป็นประติมากรรมที่มีการสลักผ้านุ่งด้วยลวดลายที่สวยงาม

นอกจากนี้ยังพบภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตามโขดหินและเพิงผา เช่น ภาพคน ภาพสัตว์ ภาพฝ่ามือ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้คนในท้องถิ่นได้นำนิทานพื้นบ้าน เรื่อง “อุสา–บารส” มาเล่าถึงสถานที่ได้อย่างน่าสนใจและตั้งชื่อโบราณสถานต่างๆ ตามนิทานเรื่องนี้ เช่น หอนางอุสา บ่อน้ำนางอุสา วัดลูกเขย วัดพ่อตา คอกม้าท้าวบารส เป็นต้น

อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทอยู่ระหว่างการดำเนินการยื่นเอกสารเพิ่มเติมเพื่อขึ้นทะเบียนมรดกโลกในปี ๒๕๖๐

เต็มอิ่มกับผ้าหมี่ขิดย้อมครามที่ตลาดผ้าบ้านนาข่า

ก่อนเดินทางกลับ แวะชมตลาดผ้าบ้านนาข่า อำเภอเมืองอุดรธานี แหล่งรวมผลิตภัณฑ์ผ้าทอหมี่ขิดย้อมครามที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการจัดตั้งกลุ่มคลัสเตอร์ผ้าทอพื้นเมืองอุดรธานี เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาตลาดผ้าทอให้เกิดความยั่งยืน อีกทั้งเป็นศูนย์กลางจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เช่น ผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม ผ้าทอลายขิด โดยแต่ละร้านจะคัดสรรคุณภาพสินค้าอย่างมีมาตรฐาน เชื้อเชิญให้นักท่องเที่ยวแวะมาอุดหนุนอย่างไม่ขาดสาย

ภูมิปัญญาผ้าหมี่ขิดที่บ้านนาข่า

บ้านนาข่ามีชื่อเสียงโด่งดังเรื่องผ้าทอหมี่ขิด โดยชาวบ้านจะมารวมตัวกันสาธิตการทอผ้าหมี่ขิดที่ใต้ถุนพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้านห้องสมุดวัดบัวจุม นอกจากจะได้ชมการอีดฝ้าย การมัดหมี่ การทอผ้าลายขิดแล้ว ยังสามารถขึ้นไปชมพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ท้องถิ่นของพี่น้องปู่ย่าตายายชาวนาข่า เพื่อเป็นการอนุรักษ์องค์ความรู้แก่อนุชนคนรุ่นหลังต่อไป

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดงยางพรพิบูลย์ อำเภอพิบูลย์รักษ์

ที่จังหวัดอุดรธานี นอกจากบ้านเชียงที่เป็นแหล่งผลิตผ้าย้อมครามแล้ว ยังมีที่อำเภอพิบูลย์รักษ์ เป็นแหล่งต้นน้ำผลิตผ้าย้อมครามอีกแหล่งที่สำคัญของจังหวัดอุดรธานี โดยมีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดงยางพรพิบูลย์ ปลูกต้นคราม ทำหม้อคราม ย้อมคราม มัดหมี่ และทอผ้าเป็นผืนส่งต่อไปยังแหล่งต่างๆ เพื่อแปรรูปต่อไป

ศรัทธาต่อพญานาคที่วังนาคินทร์คำชะโนด

จากความเชื่อและศรัทธาของผู้คนที่มีต่อพญานาค ที่วัดศิริสุทโธ หรือวัดคำชะโนด อำเภอบ้านดุง มีวังนาคินทร์ซึ่งเป็นที่กล่าวขานว่าเป็นเมืองพญานาค ลักษณะพื้นที่โดยรอบเป็นเกาะ มีต้นชะโนดเกิดรวมกันเป็นกลุ่ม ภายในป่าชะโนดมีบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์และมีศาลเจ้าพ่อพระยาศรีสุทโธที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ วังนาคินทร์นี้จึงเป็นดินแดนแห่งศรัทธาของผู้คนมากมาย

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

อำเภอหนองหาน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง
โทร. ๐ ๔๒๒๐ ๘๓๔๐
เปิดวันอังคาร – วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์
เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

หลุมขุดค้นทางโบราณคดีวัดโพธิ์ศรีในบ้านเชียง
โทร. ๐ ๔๒๒๐ ๘๓๔๐
เปิดทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.

กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองเทศบาลบ้านเชียง
ศูนย์เรียนรู้สิ่งทอและหัตถกรรมไทย
คุณสุนทรี มัญญะหงษ์
โทร. ๐๘ ๓๓๓๗ ๑๒๙๗

โฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียง
คุณชุมพร สุทธิบุญ
โทร. ๐๘ ๑๔๘๕ ๑๘๖๔

เทศบาลตำบลบ้านเชียง
โทร. ๐ ๔๒๒๓ ๕๐๐๑

อำเภอบ้านผือ

อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท
โทร. ๐ ๔๒๒๑ ๙๘๓๗-๘
เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

อำเภอพิบูลย์รักษ์

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดงยางพรพิบูลย์ อำเภอพิบูลย์รักษ์
คุณนิตยา เพ็งเหลา
โทร. ๐๘ ๙๙๘๐ ๙๔๒๑

อำเภอเมืองอุดรธานี

ตลาดผ้านาข่า
คุณอาคม สีหาบุตร
โทร. ๐๘ ๕๗๔๕ ๒๙๘๗, ๐๘ ๑๒๖๓ ๕๗๓๔, ๐ ๔๒๒๐ ๖๑๓๔

คลัสเตอร์ผ้าทอพื้นเมืองอุดรธานี
คุณเฉลิมชัย ไชยวงศ์
โทร. ๐๘ ๗๒๓๐ ๐๓๐๐

ททท.สำนักงานอุดรธานี
โทร. ๐ ๔๒๓๒ ๕๔๐๖-๗
๑๖๗๒ เบอร์เดียวเที่ยวทั่วไทย

ที่พักในอำเภอเมืองอุดรธานี

โรงแรมเซ็นทาราและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ อุดรธานี
☎ ๐ ๔๒๓๔ ๓๕๕๕
www.centarahotelsresorts.com
Centara Udon Thani

โรงแรมบราวน์เฮาส์โฮเทล
☎ ๐ ๔๒๓๒ ๒๘๘๘
www.brownhousehotel.com
Brown House Hotel

ประจักษ์ตรา ดีไซน์ โฮเตล
☎ ๐ ๔๒๒๔ ๐๔๔๔
www.prajaktrahotel.com
Prajaktra Design Hotel

โรงแรมนภาลัย
☎ ๐ ๔๒๓๔ ๗๔๔๔

โรงแรมเพรสซิเดนท์ อุดรธานี
☎ ๐ ๔๒๓๒ ๗๗๗๗
www.presidenthotelthailand.com

โรงแรมพาราไดซ์ อุดรธานี
☎ ๐๘ ๔๘๗๘ ๘๐๖๐, ๐ ๔๒๓ ๗๔๙๐-๑
www.paradiseudon.com
Paradise Hotel Udon Thani, Thailand (อุดรธานี)

ร้านอาหารในอำเภอเมืองอุดรธานี

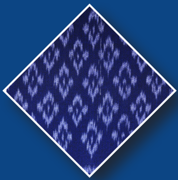
ครัวคุณนิด
☎ ๐ ๔๒๒๔ ๖๑๒๘
เวลา ๑๐.๐๐ - ๒๒.๐๐ น.

ระเบียงพัชนี
☎ ๐ ๔๒๒๔ ๑๕๑๕
ทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

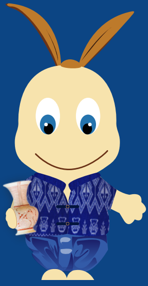
แซบแน่ (สาขา UD TOWN)
☎ ๐ ๔๒๑๓ ๖๒๑๓, ๐๘ ๘๕๓๖ ๔๔๒๒
ทุกวัน เวลา ๑๑.๐๐ - ๒๒.๐๐ น.

VT แหนมเนือง
☎ ๐ ๔๒๓๔ ๗๑๑๑, ๐ ๔๒๓๔ ๘๗๔๐-๒
ทุกวัน เวลา ๐๖.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.

สวนอาหารบึงไม้หอม
☎ ๐ ๔๒๒๔ ๙๕๖๔
ทุกวัน เวลา ๑๐.๐๐ - ๒๔.๐๐ น.

amazing
THAILAND

จัดทำโดย กองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ (อัตโนมัติ ๑๒๐ คู่สาย)
โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๑๑ (อัตโนมัติ ๒ คู่สาย)
๑๖๗๒ เบอร์เดียวเที่ยวทั่วไทย
www.tourismthailand.org